LOTAZILLA
1
Igandea
Bilbao, 1935

Euzkadi

ARPIDE-SANEURRIJA
Bilbao'kua ... ... 9,00 irko. iru ilez
Bilbao'atazkua.. 11,25 " "
Idazki-itunmena 62,00 " urtez
Atzeŕijetakuak 112,50 " "
Beldayen itunduba

XXIII urtia || Idazkolea ta Banakolea: Correo, 17,1.° || 234 Idazkutxa || 17.810 Urrutizkiña || 7.156 zenbakija

Arrigorriaga'ko gudaldija

Alfonso III'ak, Magno ixena gero jadetsi ebanak bete eban uŕen Ordoño'ren lekuba. Bakaldun onek, Leon, Asturias, Galicia ta Araba'ko gudarijakin garaitza aundijak euki ebazan legez mairutaŕen aurka ta bizkataŕak ezeutsen legez laguntasunik emon gura-ixan, luŕ-zuloetan bixi ziran gixon onen ganetik baxen eŕez bizkataŕakin garatuko zala usterik, gudaroste gogoŕ bat gertu ta bere lengusu Ordoño buru ixentabaz Bizkaya'ren azkatasuna bere menpian ipiñten bidaldu ebazan.

卐 卐 卐

Argi agertzen da azilaren 30'gko. goxa,. Gaba apain eta atsegintsu agertu dauskuben ixaŕak euren dizdiratasuna galtzen duaz mendi-bastaŕan gora laño-goŕijak eguzkijaren etoŕerea atzalduten agertutian. Gabeko otzak kikilduta-edo, uda-baŕian alai agertu oi-ziran txoriñuak eztamoskube iñolako abestirik; ezta agiri eŕeka-mun eta aranetan lorarik, zugaztegijetan oŕirik, ez iñun gizakijaren gerixarik...; bake ta ixiltsu agertzen dira alde gustijak, biztanle gustijak basetxe-baŕubetan sendi-maŕasunian lotuten dagozala. ¡Zoruntsuba bere semien aŕtian bakia besterik eztakusten luŕaldia!

Oldozkun gozo onexek egiten dauz Orduña-mendijan bere txaboiako atondotik begira jaŕita euzko-artzain batek... Baña bere sorteŕija betetsiten aldi luzian egon ondoren begiratuten dau beste aldera ta, ona emen nun erdikusten dabezan arnabaŕ luŕaldiak-ziar gudaroste itzalak euren soñak burdin-jantziz estalduta dabezalarik. Ezeban oldoztuten jaŕi beaŕik ixan euren gurarija zein zan igarteko! ¡Geyegiz ekijan aren egaŕi bakaŕa Bizkaya euren izkilu-menpian-ipiñtia zala! Eta geyagoko barik, besterik egin be ezin eukian Abeŕi-etoirik ezeguban aldi atako euzkotaŕ batek-eta, ardijak bertan-bera lagiaz arin-arinka jasten da une batzuk ariñago ain baketsu ikusten ebazan mendi-artian gudearen baŕi-iñuna emotera.

Eldu da biŕaŕteko basetxietan aurkiŕu dabezanakin antxiñako aldijetan gudal-buru autu eben eta orain saŕtuta daguanagana, jo atia ta emon dautso artzañak ikusi dabenaren-baŕi. Onek au entzutian atara dauz idukiŕa eukazan guda-adaŕ-nagosijak eta emoten dautsez mendi-galuŕetara igon daitezan euren bidez bizkaŕaŕ gustijai dei-egiteko.

Guda-adaŕen deya entzutian, ¡aldi atan etzan besterik beaŕ Abeŕijaren azkatasun-aŕen bixija emoten juateko-ta!, lasteŕ gixonez baltziŕuten dira burutzat aututa eukenaren etxe-ingurubak. Baña gixonak Abeŕi ta euren zorunaren bixija emoten joyazala ikustian, etziran emakumak be atzeratu, etxian auŕeren aurkiŕuten eben langaya izkilutzat aŕtu eta gudaratu baño.

Eta zelan geldiŕuko ziran, ba, euren bijotzeko kutunak, euren guraso ta seme-maŕiak geyagoz besaŕkatuteko zoririk ixango ezebena ba'lekijen?

Aldi onetarako Orduña igaruaz Amuŕi'ratuten datoz españaŕ gudarijak Bizkaya'ren azkatasuna lasteŕ oinpetuko daben itxaropenean. Bizkaŕaŕak bitaŕtian, euraen bila urten biarian, etxe-baŕuban itxaroten dautse, onetara euren ganetik aŕtuko daben garaitzea aundijagua ixan dagikian.

卐 卐 卐

Espanaŕak Bizkai-mugeak apuŕtu ta aŕo baŕuratuten duaz, iñortxok bere euren auŕerazkadan eragozpenik ipiñten eztautsoela. ¡Ba'dirudi bizkaŕaŕak ikaraz-daŕdaŕka mendi-galuŕetara igestuta aurkitzen dirala! Baña ez, eurak ludiko gudarosterik itzalenai belaŕijak makuŕtu-egin eutsenen odola sanetan eroyen bilaŕtian, gitxi zan milakaz batzutako gudaroste ergel bat ikaratuta igesi-eragiteko. Eta ona emen usterik gitxijenaz aurkitzen ziran unian nun topez-egiten daben bizkaŕaŕ bulaŕtsuben azkora, atxur ta ganerako euren burubak apuŕtuko ebezan lankayakin...

Gudea gogoŕtu da baña geure asabak lenengokotik eztabe aŕotzen soñak zulatuterik lortuten, burdin jantziz estalduta daukezalako ta onek adoregetuten dauz. ¿España'ren menpian, lapuŕtzale baten otzein biurtuta geldituko ete diraz geure-mendi ta bertoko biztanliak? ¿Beŕegun urtian ludi osuaren jaube ziran eŕomataŕak loŕtu ezin ixan ebena españaŕak egun baten lortuko ete dabe? Ez ta ez, alpeŕik aleginduko diraz; atzeŕitaŕen otzein geldiŕu baño len gudaratuko diraz atso ta agureak, andera ta emakumietatararteko gustijak euren Abeŕija aŕotzen menpian ikusi baño bixija emon gurago dabela.

Padura'ko aranetik ezin dautsoe atzerantzik eragin euren bixi gustija gudan iraun daben atzeŕitaŕ amoŕatubai ta au ikustian emakume gaste mardulak alaŕasunik aundijenaz duaz euren guraso, anai ta maŕiakin batian Abeŕijari bixitzak opaltzera.

Emakume onen ondoren bardin jatziko dira andera ta agureak be, baña ez; ezta biaŕ, mendi-galuŕeko adaŕen anotsa alde gustijetara zabaldu da ta Durango-araneko biztanliak euren buru Eztegiz'taŕ Santxo dabelarik agertzen dira Padura'ko anai nekatubai laguntasun opaltzen. Onek ikustian beŕ adoretu diraz gudari nekatubak eta adoretasun onetan aurkitu dabe euren aizto ta azkorentzako landolea: burdin-jantzijak sabelian dauken idikunea...

Aldi gitxi baŕu Ordoño luŕean zan bere buruba zatituta, ondoren era bardiñean lagunduko eutsoela bere gudaririk geyenak.

¡Bein geyagoz irebasi dabe euren odolez bizkaŕaŕak Bizkaya'ren azkatasuna!

卐 卐 卐

¿Eztozu mendigoxalia, euzko-gudari zintzuori zeure asaben egikixun onetan ikaspiderik idoroten? ¿Eztozu eurak azkatasun-aŕen bixitzea poztasun aundijenaz emoten ebela ikustian zeure gogua neke apuŕtxu bat irauteko adoretuten? Argiro ikusten dogu besterik ba'zala orain 1047 urteko geure asaben euzko-gogua.

¿Guzuŕezkua dala bizkaŕaŕak Aŕigoŕiaga'n erki eben gudaketa ta garaitzea au, egiztauteko agiririk edo au dirauskuben idazkirik eztaukogubalako? Orduban, ¿agertuko ete dauskube ori alan diraskubenak egizkuak dirala diñuen Pelayo ta bere garaitzak aurkitzen diran idazkirik? ¿Eŕijak aŕatik semeŕa aldatubaz iduki daben askitza dala? ¿Eta zer da ba orduban guri ziñestu-eragiten dauskuna eŕijaren askitza berau besterik? Batantzat egiztauteko idazkijak biaŕezkuak ba'dira, era bardiñean ixan biaŕ dabe bestiarentzat be. Eta españaŕak euren "Reconquistea" gauza aundi ta egizkotzat ba'daukoe, era bardiñean daukogu bizkaŕaŕ ta euzkotaŕ danok be Aŕigoŕiaga'n geure asabak españaŕai emon eutsen makiladea.

IBAI-GANE.

"Arteta,,'ren omena dala-ta

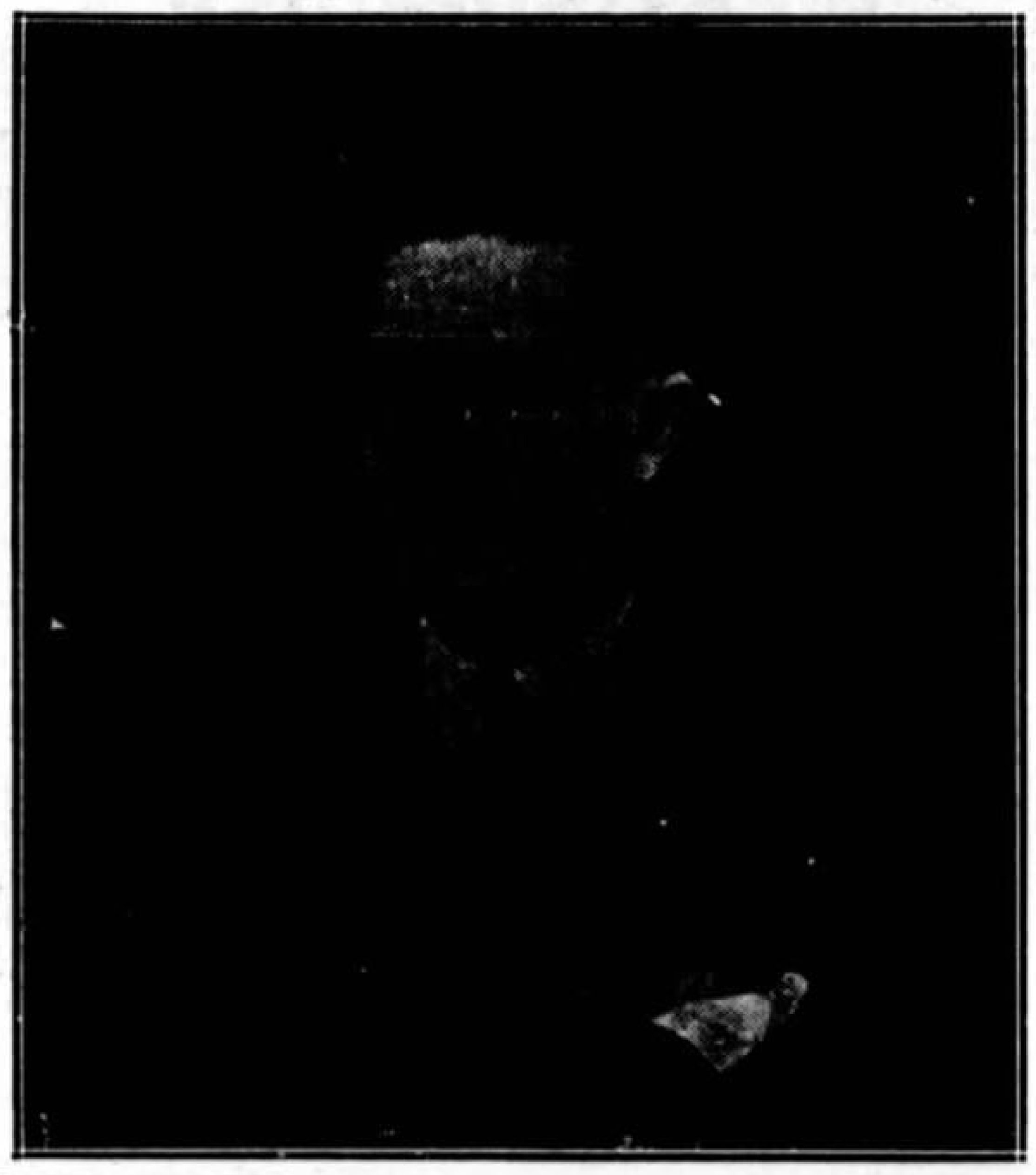

BESTE GARAIPEN BAT.—Larunbatez asi ta igandez bere bai, ixango doguz Ondaŕoa'ko Euzkeltzale-Bazkuna'k "Aŕteta" omenduteko, bere lanak goralduteko, bera poztutiaŕen geure maŕasunak eskeintzeko aukeratu ebazan egunak.

Egunok uŕago ta bere abeŕkidion bijotzetan nabaitzen dogun pozak urduritasunak ugariŕuten dauz geure baŕuban.

Eta ezta aritzekua. Gauza zuzena egin biaŕ danian, egitada onuragaŕija dagigunian, ekintzea egoki darabiligunian, poz-pozez egon oi gara.

Igaroriko igandian bertan oindiño, onetzaz jazokun berarizkua ixan geban abeŕtzaliok geure begijen auŕian.

Donosti'n eta Gernika'n egin ziran itzaldijak Urumea'tik igaro ziran españaŕ iziari loyen itzaldi nabarmenei erantzutiaŕen eratubak ixan ziran. Egokija berau ta pozik. Itzaldijak, erantzuerako itzaldijak bene-benetako itzaldi ixan ziralako be pozik, eta biaŕ eben erantzuna ixan ebela españaŕ iziari irantzaliak eta poz-pozik.

Au da: Geure adimenen auŕian argi-argi ikusi geban itzaldijoen eraltzaliak gauza zuzen bat, gauza egoki bat egin ebela, eta geure bijotzetan geunkan keskia jaurti genduban.

"Aŕteta,,'ren omen-egunak be geruago ta uŕago doguz ta poz-pozik gagoz, omen onen sustaŕa be txalogaŕija da-ta. Omena egikeran be pozez egongo gara, ta... baña... ementxe dau beste gauza onegazko aldia.

Ikusi dogunez, itzaldijak amaŕuta pozik gengozan geure bijotzetako keskea jaurti gebalako. "Aŕteta,,'ren omena egitiaŕen eztau geugandik keskea urtengo. "Aŕteta,,'k bixitza gustijan garaipenez beteriko lanak Abeŕi-alde egitiak geure bijotzak beti keskatsu eukiko gauz. Ezta omen baten zora dautsagula-ta ordainduta kiŕu egin "Aŕteta,,'gaz betiko astutia.

Ori baño artegatsubago gaukaz "Aŕteta,,'ren garaipenak. Pozaŕen gaukaz bere omenak. Pozaŕen bera poztutiaŕen. Geugaz dadilan pozaren ituŕija bera da, eta ituŕija bera dalako, bere bidiari jaŕaŕubaz, au da; bere lanei jaŕaŕubaz beti egongo gara pozik eta bere lanakaŕik keskatsu saŕi.

"Aŕteta,,'ren lan edeŕetan beti ikusiko dogu geure abeŕkide zintzuaren irudija, eta lan oŕeik bide, irakuŕten doguzan bakotxean geure adizkidia ta geure Abeŕi-ama'ren seme zintzuari omen egingo dautsagu.

Bere lanak ezelako aŕerarik ezpa'leuskiguke, oŕ konpon! Geure bijotzak poz-barik legokez. Baña ez. Bere irakuŕliok beti poztuko gara bere idazkai bat geure egunerokuan ikusten dogunian, eta zale, gogotsu asiko gara irakuŕten, irakuŕita geure bijotzetan kistaŕ ta abeŕtzale onuren bat josiŕa lagako dauskulakuan.

Benetako adizkidia dogun onen lan abeŕkoyak bixitza gustijan iraun dagijen, Jaungoikua'k nai eban-eta, omenaren izpaŕik entzun genduneko pozez bete yakuzan geure goguak, eta geuk eztakigula, igaŕi be egin barik, bere zintzotasunak deŕuta lez-edo, berari omen egitiaŕen apariŕarako ainbeste batu gara, irurogeiko zenbakija biribildu dogu. Ori asko baño geyago da.

Gomutetan naz, "Oldargi" Bilbao'ko Euzko-Gastedija'ren antzezlari-taldiarentzat antzeztijak idazten ebezan "Jose Jabier de Legia" eta Sota'taŕ Imanol antzertigile ta euroen lanak erestuten ebazan ereslari jatoŕ Franco'ri omen apari bat egin yaken. Ni be an nintzan. Gomutetan naz baŕa be, Arbeloa'taŕ Koldobika "Azkena" idazliak zelako abestijak abestu ebazan bere abots gozuagaz danok aŕituta lagaubaz. Eta baŕa be gomutetan naz geure alkaŕen arpegijetara begiratziagaz, "Azkena", ainbeste urteko gixonaren oñen azkaŕtasuna ondaŕutaŕ neskatila bategaz Euzko-Gastedija'n gogoz dantzatzen zanian.

Omen aretan eztakit irurogeŕik gora batu-ete gintzazan.

Omen-apari a Bilbao'n, 160.000 biztanle dauzan eŕijan egin zan. "Aŕteta" 'rena 6.000 biztanle eztauzan eŕitxuban ixango da.

Irurogei lagun batzia, irurogei lagun bera omenduten, bere bijotza poztuten bere inguruban batutia, "Aŕteta,,'rentzat beste garaipen bat da.

Azpitikerijak, zetatsubak-eta beti ego noi dira; biaŕ ba omen onen edeŕak, be, omen onen onureak, guzuŕa dirudi baña, ixango dauz. Arerijuak. ludi onetan, baster gustijetara eltzen dira, batez bere kistaŕtasunaren eta abeŕtzaletasunaren inguruban ibilten dira, gauza zuzenen inguruban ibilten dira okeŕik egin gurean.

Baña arerijoei laga dagijegun iguin damoskube-ta, eta eztogu omenik nastau ta euren griñekaz iñor mindu gura-ta. Baña arerijorik ba'legoke, aparitarako euren ixenak emon dabezanen zenbakija agertzen dogu, zenbaki onen edeŕtasuna ixango da eurentzat matralekorik andijena-ta.

Irurogei lagun. Eta igande gabian bere antzezkixun bi ikusten erduko diran abeŕtzale zintzuak!

Garaipen andija, ba, auŕetijaz "Arteta"-k lortuta daukana.

ABIXEN BAT IRU GIXONETAN. "Aŕteta,,'k bere odolean daruan abixena, euzko-abixen edeŕak, lendik be geure eŕijan loŕatzik laga euskun.

Abixen batekuak ixanagaŕik, iñoz, senitaŕtekuak ez ixatia gertauten da.

Baña orain esango dodazan iru gixonen abixen bakaŕa, oin batekua da, zugatz bat da abixenau ta bere abaŕak iru gixonok.

Zubikarai'taŕ Perdiñanda, Bizkai-aldundiko Alduna ixan zana, bere zintzotasunez, gixonkeriz irabazitako eskaŕ-ordañez eruan eben euzko-abeŕtzaliak Aldundira. "Aŕteta,,'k osaba ixan ebàn.

Zubikarai'taŕ Peli. Gastia zala, amairu urtekua, "Ferrocarriles Vascongados" bultz - bazkunako idazkaritzean saŕtzia loŕtu eban. Amazortzi urterako, Bizkai-aldundi'ko idazle-langintzan bere bixitzea irabazten eban. Ogetazaspi urte ebazan bere bijotzean Jaungoikua'k ikututa Loyola'n josulaun ixateko ikastartiak egiten asi zanian. Gauŕ urte bape, egun bape be galdu barik, josulaun dogu. Gasterik eldu da txatera. Au be "Aŕteta,,'ren osaba dogu.

Oŕekaz bijokaz irugaŕena abixen oŕetan "Aŕteta,,'k egiten dausku.

Omen-aparijaren asikeran Atagure bat esateko oturea dogu euzkotaŕok, baña eŕegu bat eraltzaliai.

Baŕa Jaungoikua'k goyan euki dagijan, bigaŕenak Jauna'rentzat goguak irabazten zorijoneko ixan daŕen, eta irugaŕenak Jauna'rentzat eta Abeŕija'rentzat gixon eta emakume zintzorik ugari irabaztiaŕen ixan dadixala, iruroi omen egiñaz iru Aŕaguriak.

Omen, ba, Zubikarai euzko-abixen oni.

Aŕtibai.

Gayak

ANDER DEUNA

Atzo, urtoro lez, Ander deunaren jaya jaupa-ixil bataz ospatu geban. Jaupa au Bilbao'ko Euzko-Gastedija'k eraldu eban, eta Jagoba deunaren eŕtxadonan, esan.

Jaupea goxeko zortzi ta erdijetan asi zan, eta urtoroko abeŕtzale taldetxuba an ixan zala-ta gagoz: gitxi, baña eurak zintzuak.

EZKONTZA

Sopelana'ko Kepa deunaren eŕtxadonan larunbata goxian, Bilalabeitia'taŕ Aurore ta Madariaga'taŕ Jon Joseba abeŕtzale adizkidiak ezkondu ziran.

Aŕabitxi-amabitxijak, Laŕazabal'daŕ Gotzon eta Zalbide'taŕ Miren ixan ziran.

Ezkon-ezteguak ospetuten Euzkadi'ko uri nausijak ikeŕtuten urten ziran. Geure zorijon uŕkuenak ezkondu-baŕi dan abeŕtzale sendi baŕijari.

"GURE MUTILAK"

Gure mutilak: ixenpuru poliŕa auxe. Poliŕa ta begikua be bai. Baña ezta geuk asmaurikua, Soŕtze Garbiko Miren Neskutza'ren Bazkuna'ko gaste talde garbi-zale batek asmaurikua baño.

Mirendaŕ gaste talde adoretsu onek ilero argitaltzen daben izpaŕingi au euzkeraz idatziŕa argitaltzeko asmua, 1926'gko. urtian Loyola'n aŕturiko asmu zoragaŕija da. Gazteiz'ko gotzain agurgaŕija be batzaŕ atan aurkitzen zan, eta batzaŕ-buru aurkiŕu be. Eta ¡jakiña!, Mirendaŕen asmu zoragaŕi a, gotzain jaunak ontzat aŕtu eban.

Ordutik ona zortzi urte igazi dira. Eta "Gure Mutilak" aldizkingija 96 aldiz argitaldu ixan dabe.

Azkenengo au baxen txukunik, baña, bein be eztogula ikusiŕa gagoz. Azkenengo au zenbaki berezija-edo da, azal eta baŕu, argazki apañez eta irakuŕgai edeŕez orniduta dago-ta.

Lenengo ingoskijan Gazteiz'ko gotzain jaunaren argazki edeŕa ikusten da. Eta aren inguru-biran, Euzkadi-ziaŕ eŕirik-eŕi Miren-azi ona edatuten ibili ixan diran iziarijenak.

Miren-belgundari begiko onein artian ezagun-egiten yakuzan argazki batzuk be ikusi doguz: Agiŕe'taŕ Joseba Andoni, Linazasoro'taŕ Karla, ta abaŕ.

Gastedi onen iñarkuna txalogarija da. Beraz beyuakijuez gure txaluak be.

Mirendaŕ belgundari begiko onen zuzendarija dan Agiŕe Aba agurgaŕijari be txaluak joten dautsaguz, Aba onek dagijan lana txalogaŕija da ixan be-ta.

"¿SEPARATISTAK GARALA?

¿"Separatistak", abeŕi-ausliak gara? Ez, jauna, ez; euzkotaŕok abeŕi-ausliak ezkara, abeŕi-osotzaliak baño.

Abeŕi-ausliak, ostera, gu abeŕi-ausliatzat gaukezanak dira. ¿Zelan ixan ileiken? Itxaron apuŕ bat adizkide, ta argi-bideren bataz begijetako lauso ori ayenatuten dautzutan ikusteko.

Euzko-abendea beste abenda gustijen aŕtian bakaŕa dala, abendiztilari gustijak autoŕtzen daben egija da. Euzkotaŕak, izkuntzea be beste iñok ezlako berezija dabe. Abendaz eta izkuntzaz beste abenda ta izkuntza gustijetatik bardingia dan euzko-zendijak, abenda ta izkuntza berezi oŕei yaoken bixi-leku berezija ukatuko leuskijon zentzundun gixaki bat bera be ixan leikenik eztogu uste.

Euzko-sendijaren bixi-lekua, baŕiz, ¿Euzkadi baño besterik ixan ete-leike?

Euzkadi - ixena, euzko-eŕi gustijak ixen baten batzen dauzana da. Beraz Euzkadi-ixen oneri yaokazanak dira: Araba, Bizkaya, Gipuzkoa ta Nabaŕa, baŕa Benabaŕa, Laburdi ta Zuberoa be.

"Euzkotaŕen abeŕija Euzkadi da"—Sabin Irakaslia'k esan eban. Beraz, euzkotaŕak, euren abeŕija dabe, euren aberi osua, gauŕ, zoritxaŕez zatituta aurkitzen da, baña.

¿Nortzuk zatitu eben? Benabaŕa, Laburdi ta Zuberoa, francetaŕen menpe aurkitzen dirala ikusi, ta Araba, Bizkaya, Gipuzkoa ta Nabaŕa, españaŕen azpijan dagozala jakin-ezkero, euzkotaŕen abeŕi-zatitzaliak nortzuk ixan diran be jakinda dagola esan leike.

¿Sabin Irakaslia'k irasi eban Alderdi Jeltzalia'ren egitaraba zer dan? Lateŕi aŕotz biren aŕtian zatitu euskuben abeŕijaren osotasuna loŕtutia. Beraz, gu, ezkara abeŕi-ausliak; gu ezkara "separatisteak", abeŕi-osotzaliak baño. Gu "separatistetzat" gaukezanak, ostera, eurak beste gauza bat ba-diñue be, "separatistak" dira; abeŕi-ausliak dira, euren eŕiketa gustija, Euzkadi abeŕi berezija zati bitan banandutа eukitia baño ezta-ta.

¿Argi ete-dago? ¿Iñok uleŕtu ete-dausku?

Gixaŕtian gixontasun geyago ba'lego, ta "katoliŕkuen" aŕtian Kistaŕ-eredu geyago, oneik gauzok eŕez uleŕtuko litzakez. Eta orduban, bakotxari, Goikua'k ezaŕi euskuzan ixenakaz deŕuko leuskigue: "separatista"-ixena, euzkotaren abeŕija zati bitan imiñi ixan dabenai imiñiko litzakijue. Abeŕtzale-ixena, ostera, Euzkadi zati baten iminten alegiñak egiten diñardubenai.

Gixon bako gixaŕtia ta Kistaŕ-eredu bako "katolikutasun" ergelak aginpidia daukan-aŕtian baña, Goikua'ren irakatsijak maipian saŕi ikusiko dira. ¿"Separatistak" garala...? Ez, jauna, ez; gu abeŕi-osotzaliak gara.

Uribitaŕte'taŕ Ibon.

Astarloa-Etxea Antzokija
DURANGO
Gaur igandian Lotazilla 1 eta arratsaldeko iru ta laurenetan:
"Pedro - Mari"
(Ele-Bitan)

Burni-bidiak

Trespaderne-Areta edo Trespaderne-Santander ixango dan. ¡Ufa! Oŕ dabil izkanbila ta derditxea! Madrid'eko agintarijok eztaukotse matetasun aundirik geure Bizkai oni. Ogetamasaspi miloi gitxijago kostauko litxake Bilbao'rako burni-bidia, baña Santander'i emon gura dautse.

Uri aretan eztago porturik, eztago tramankulurik, baña arei eperdija garbiŕu gura dautse. Emen Bilbao'ko "Fuerzas vivas" diralakuak batzaldu ziran. ¿Zetarako? Geure lotsagaŕikerija erakusteko. "La Gaceta del Norte", Txanton Pipeŕi baño traidore aundijaguak, traidore aundijenak "maniobra,,'k ikusi dauz batzaldi aretan. "Ceda,,'kuai buru ta belaŕi entregauta dago-ta, euzkotaŕen kaltez egin biaŕ. "Gaceta" ori euzko-arerijorik goŕijena dogu. Abeŕtzale batek eztaike erosi, bestela abeŕijari salkerija egiten dautso.

Antziñako euzkotaŕak beriala batuten ziran euren eŕijaren eskubidiak zainduteko, baña oraingoak eztira arein semiak. Geuri ondo yatoŕku. Olan ikusiko dabe euzkotaŕak zer egin biaŕ daben. Castilla'kuak-eta diñoe: geuk, be, portu bat biaŕ dogu. ¿Bilbao'koa eztala zebena? Edeŕto. Geu baño separatista andijaguak zarie. Ezkabez anaitzat aŕtzen. ¡Gura be ez! Ondatu dadixala portu ta portu-erdijak, txiro-aŕen, geure bixitzea gura dogu-ta.

Emon begije zorijoneko burni-bide ori, ezkara iŕoko. Gauza goŕijak ikusi dauz euzko-eŕijak, baña beti garale uŕten da. Bilbao'ko morozantaŕak, oneik dira eŕudun. Abeŕtzale garanok ondo-ondo ikusi daruagu Euzkadi'ren aldez abeŕtzaliak baño eztirala aleginduten, beste gustijak etoi batzuk baño eztira.

Iskilu edeŕa emoten dauskube geure zabalgundietan erabilteko. Santander'i eskeŕak egin-biaŕean gagoz. Olako aldi laŕijetan agertzen dira etoyak, orainguan "La Gaceta del Norte" agertu dan legetxe.

Mundu gustijak iñuan eta diño: tren ori Bilbao'ra egin biaŕ da, merkiagua dalako; biaŕagua dalako. ¡Baña bai zera! Lucia jaunari eta Ceda'ko jauntxubai beste gauza bat iduriŕu yake. ¡Viva la Pepa! Madrid'eko politiku gustijak egin daroe orixe. Euzkotaŕon gauzak alde baŕera jaurti ta gura dabena egin daroe. ¡Ezkara aztuko! Burgos eta Santander'eko izpaŕingijak gustijak aŕtu gaŕube beste eŕi bateko serzetzat. Gero separatistatzat dongetaiko gaŕube. ¡Eurek, eurek egin garoez, Jaunari eskeŕak!

IBAŔIKA (BAŔIKA)

¡ENTZUN!—Gauŕ igandez, lotazilak 1, (dizimbre lenengoan) goizeko zortziretan ta Ibaŕika'ko abeŕtzaleai: eraiduta Arana-Goiri'taŕ Sabin eta gaŕatiko ildako abeŕtzaleen gogo-aldezko il-otoitzak edo funeralak izango diran eŕtxadonean, paŕokian.

Eta aŕatsaldeko lauretan, Gaminiz'ko Euzko-Batzokijan Orueta'taŕ Endika izlari sutsu baizen ospetsuak Sabin geure Irakasle maŕearen oroiz itzaldi edeŕ bat emongo dau.

Alko-Zera.

Euskeltzaleen Orratza
Lko. BAT
Saltzalientzat
Saneurri bereziak
ARIETA IXIZALE
Legazpi, 10'an. - Urrut. 13.777. - Donostia

Errijetatik

ERMUA

AGUŔPENA.— Aginduba zoŕ dala diñosku esakera zaŕ batek ta ni emen natoŕ agindu neutzuen arazo bat betiaz, zoŕ bat oŕdaintzera.

Nire azkenengo eŕdel-idazkijan agindu neutzuen emendik auŕera euzkeraz idatziko dodazala uri onetako izpaŕak, ba euzkerea dalako geure abeŕijaren oñaŕija bera erabilten ta zabalduten alegindu biaŕ gara abeŕtzale gustijok ta asmo oŕekaz emen naukazu irakuŕle zegozertxu idatzi nairik, bañan ezertan ekin baño lenago aguŕ egin nai-dot irakuŕle ta euzkel-idazle gustijeri ta laguntasuna eskatuaz EUZKADI'ko euzkel-oŕijan zuzendari jaunari leku apuŕtxu bat eskatuten dautsat leŕo oneik aŕgitalduteko.

ABEŔTZALE IZPAŔAK.—Ila oneik egun gomutagaŕi bi daukoz abeŕtzalientzako. Bat, 25'gaŕena, ba bete ziran ogetamabi urte gure Irakasle Sabin'ak alde-egin euskula ludi ontatik bere gogua Goikuaren besoetan jarteko. Ori dala-ta, atzo goxian sei ta erdietan izan zan Jagoba deunaren eŕtxadonan jaupa-ixil bat bere goguaren ta il diran abeŕtzale gustijen aldez.

Beste egun gomutagaŕija dogu 30'gaŕen eguna, Deun Ander eguna, ta egun au ospatuteko gure agintarijak eraldu dabez datoŕen iganderako jai batzuek. Goxeko amaŕetan, jaupa nagusija il diran abeŕtzale gustijen goguaren aldez; aŕatsaldeko iru ta erdietan, Gurenda-Etxia'ko pelota tokijan, Batzokiko txapelketako jokaldi edeŕ-bi; zazpiretan, askari-aparija Gurenda-Etxia'ko aretuan ta ondoren euzko-eŕomerija.

UDALETXEKO ARAZOAK.—Lotsagaŕija da benetan gure udaletxeko ¿gizonak? aŕtu daben bidia gure urija "gobernateko". Igaro dan udaldijan uri onetan euki dogun gexo txaŕatzaz ezer gomutau barik gure udal-etxeko "cacique" aldriak, enparantza txukuntzia aitzeki aŕtu ta gestor-nagusijaren aita'n etxia txukundutia erabagi dabe, enparantza txukundutia baño auŕeragokorik ez balego legetxe, bada ez-bada ez dabe asmau etxietara ura getutzerik edo "saneamiento" egiterik, ba 25.000 lauŕeko arekin enparantza txukundutia baño gauza oberik egin leikela uste dogu.

Zorijonez, uri gustija jagi da "gestora" oŕen asmuaren aurka ta abeŕtzaliak auŕian dirala lanian dabiltzaz asmo ori jauŕteko.

Ordua dabe "jauntxu" oneik aztu egiŕeko esakera zaŕak diñoena "a cuenta de la villa chaqueta amarilla" ba lenago ori egiten ba-eben bere, aspaldian ludijak aldaketa aundia egin dau ta ez dagijela uste izan beti aginduten egongo dirala.

Nazari.

"Arteta,,'ri omenaldija

"Aŕteta" idazle azkaŕari bere eŕitaŕak egiten dautsen omenaldi onetan, EUZKADI eztaleteke ixilik egon. Geure izpaŕingi onetan idatzi ixan dauz bere lanik edeŕenak. Iru-lau urte oneitan gauza sakon eta edeŕto idatzijak bialduten ixan dauz.

Antzerti-gayetan, be, lenengo maŕara igon yaku. ¿Zelan ezkara poztuko, ba? Gastedijen aŕtian gorengo maieian agerizen yaku gaste au. Ori dala-ta, Ondaŕoa'n egiten dautsoen omenaldijan gagoz. ¡Osuan egon be!

EUZKADI izpaŕingijaren zorijonak aŕtu begiz "Aŕteta" azkaŕak eta omen oneik adoretu begije, abeŕi-aldez lan baŕi ta ugarijak egin dagijazan.

Euzkeraz eta eŕderaz, bijetara idatzi ixan dauz bere lanak. Beti argi ta sakon, jatoŕizko idazle bati dagokijonez. Itxaropen aundijak doguz beragan jaŕita. Goikua'k emon begijo osasuna ta aldija, geure abeŕi au goraldu eta aintzaldu dagijan adimen argijaren bidez.